

Kerti hírmondó

ingyenes kertészeti hírlevél

2023/5. szám

A kerítésen túl

Indul a szüret

Leveleket rágcsálók

Őszi tápanyagpótlás

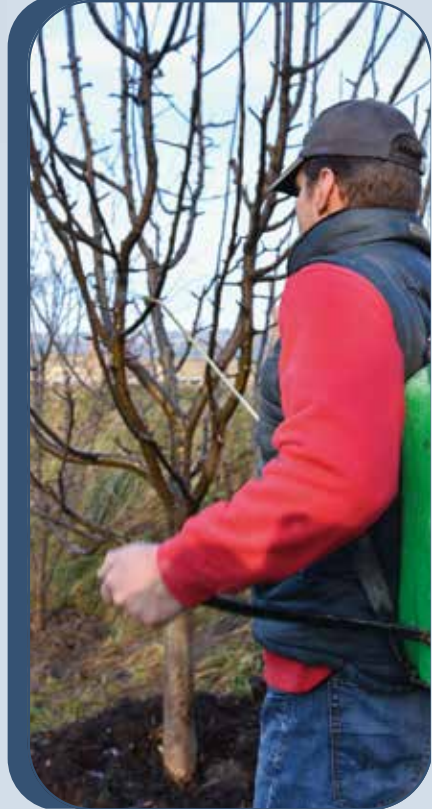
Károsak vagy hasznosak?

Ezt ne hagyja ki!

A megelőzés olcsóbb, mint a kezelés!

Nevikén® Extra

Almatermésűek, csonthéjasok, bogyósok és szőlő hatékony lemosó permetezésére használható

Kevesebb kártevő

Lisztharmat és rovar kártevők gyérítésére, így pajzstetű-, levéltetőtojások, körtelevel bolha és atkák ellen használható

Biotermesztéshez

A NEVIKÉN® Extra ökológiai gazdálkodásban is ajánlott lemosószer

corax - bioner
biotechnológia

Forgalmazási kategória: III
Vásárláshoz és forgalmazáshoz külön engedély nem szükséges
Kövesse a címkén lévő használati utasítást!

A kerítésen túl

A kerítésen belüli növénygondozásról sok szó esik, és a legtöbb hobbi növénynevelő is erre a területre koncentrál, pedig kertés házaspár övezetben szinte mindenhol akad még egy beültetett vagy beültetésre váró terület, ez pedig az utcafront.

Az utcafrontot akár a kert mostohatestvérének is hívhatjuk, hiszen ide jóval kevesebb figyelem és törődés összpontosul, aminek általában az a fő oka, hogy az utcafronti földszáv közterület, vagyis nem saját tulajdon, emellett az ide telepíthető növények köre is szűkebb, mégpedig több szempontból is, de erről majd később. Először lássuk, miért is érdemes energiát és időt fektetni az utcafront megszüpítésébe!

LEGYEN MINÉL SZEBB A kerítések mögötti kertek lehetnek bármilyen szépek, jellemzően kevésbé látszódnak kívülről, vagyis csak korlátozottan befolyásolják az utcaképet, a környék arculatát. Az utcafront, tehát a házak, épületek és az autók közötti rész azonban erre hivatott, vagyis minél szebb, rendezettebb, annál elegánsabb és vonzóbb a mikrokörnyezet. A szép utcafrontok a helyi ingatlanárakra is pozitív hatással vannak, emellett tudományos vizsgálatok igazolják, hogy a szép, gondozott utcai látkép jelentősen javítja a közbiztonságot, a bűnügyi statisztikákat is!

Hogyan lehet egy átlagos vagy éppen rendezetlen utcafronti területet hatékonyan és viszonylag egyszerűen megszüpíteni? Elsőként vizsgáljuk meg az utcafront jellegzetességeit! Az itteni talaj jellemzően nem túl mély, és sokszor sovány, gyenge minőségű, az sem ritka, hogy a felszín alatt néhány

centiméterrel az egykori építkezésekből származó törmelékot találni. Az eddig gondozatlan utcai részek talaja vélhetően évek, akár évtizedek óta nem került felfrissítésre, gazdagításra. A szőben forgó földszávok sokszor nem túl szélesek, ez is korlátot szab a beültetésnek. A fényviszonyok sem ideálisak a legtöbb esetben, olykor méretes fák árnyékolnak erősen, máskor árnyékoló elemek híján forró, nap-sütötte a közeg.

MIVEL KEZDJÜK? Az utcafront megszüpítésekor tehát az egyik első lépés a talaj feljavítása, ami ideális esetben a felső arasznyi réteg eltávolítását, és friss termőfölddel való pótlását jelenti. Elég le-

Időszakosan megjelenő, országosan terjesztett, ingyenes mezőgazdasági és kertészeti hírlevél. • Kiadó: Press Code Kft. Postacím: 1330 Budapest, Pf. 26 • Felelős szerkesztő: Gippert Bea • Lapszámunk szaktanácsadói: Epres György, Dr. Lammel Kálmán, Dr. Némethy Zsuzsanna, Zsigó György • Szerkesztőségi telefon: (+36) 1 380 92 61 • E-mail: kertihirmondo@kertihirmondo.hu • Irodavezető/hirdetésfelvétel: Szentirmay Andrea (+36) 30 297 64 88 • Tervezőszerkesztő: Sebestyén Zoltán • Fotó: Puskás Böbe • Nyomda: EDS Zrínyi Zrt. 2600 Vác, Nádas utca 8. Felelős vezető: Csontos Csilla vezérigazgató • Bagi Kft. terjesztésében, mezőgazdasági és kertészeti szakboltok, gazdaboltok

het azonban, ha a területre tápanyagot helyezünk ki, például érett komposztot vagy szerves trágyát. A túl kötött talajt homok, komposzt bekeverésével lazíthatjuk, a nagyon laza közeget pedig részleges talajcserével, vagy dús, humuszos termőföld adagolásával jobbíthatjuk. Hasonlóan fontos a gyommentesítés, ezt a talaj felfrissítésével egy időben ajánlott megtenni. Ezek után jöhet a növények válogatása és az ágyások kialakítása.

A bevezetőre visszatérve, az ültethető növények körét két fő körülmény szűkíti. Az egyik a beültetendő hely jellemző körülményei, tehát a talaj mélysége, a benapozottság/árnyékoltság, de ide kell sorolni a rendelkezésre álló helyet is, amit mindig a növény majdani, felnőttkori mérete határoz meg, így kerülhető el, hogy pár év múltán a fa vagy cserje eltakarja, árnyékolja az ablakokat, vagy akadályozza a közlekedést, parkolást.

Az utcafrontra való növények az alapján is szelektálhatók, hogy mennyire gondozásigényesek, hullatnak-e jelentős mértékben termést, vonzzák-e a rovarokat vagy éppen a parkoló autókat bepiszkoló galambokat. A másik fő körülmény jogi természetű, ugyanis az utcafront, lévén közterület, jellemzően a helyi önkormányzat tulajdona, így az ültetés – elsősorban a cserjéket és fákat illetően – engedélyköteles. A jól átgondolt fajtaválasztás az egyik kulcsa a sikeres utcafronti ültetésnek! A telepítéshez az engedélyt az önkormányzatok az esetek döntő többségében megadják, kivételt csak az extrém méretű, kirívóan tájidegen, vagy például az invazív fajok képeznek.

Jó tudni!

Fontos tudni, hogy a közterületre telepített bokrok és fák automatikusan az önkormányzat tulajdonába kerülnek, így ha később zavaróak és szanálnánk őket, engedélyt kell kérni hozzá, amit egyáltalán nem biztos, hogy meg is kap a kérvényező (még akkor sem, ha a fát saját költségen ő maga ültette). Az engedély nélküli közterületi fakivágás vagy radikális csonkolás pedig jelentős bírságot is eredményezhet!

„ENERGIATAKARÉKOSAN” Az utcai ágyások egyik fő trükkje az alacsony gondozási igény, ezt pedig elég könnyű elérni. Az alacsony szegéllyel körbekerített, geotextillel fedett, majd mulcsanyaggal (fakéreggel vagy zúzott kővel) felszórt ágyásba szárazságtűrő, mediterrán fajokat, strapabíró egynyáriakat, vagy például talajtakaró cserjéket, kompakt díszfüveket ültetve alacsony költségvetéssel fenntartható, mégis magas esztétikai értékű díszágyást lehet nyerni.

Gyepesítéskor érdemes strapabíró, szárazságtűrő fűmag mixet használni, manapság pedig már lassan növekvő pázsitfajtát is lehet kapni, melylyel a fűnyírások száma akár el is harmadolható. A cserjeféléket illetően érdemes a determinált növekedésű fajok közül (gömb vagy oszlopos koronájú) válogatni, így a metszések száma minimalizálható, és megelőzhető, hogy a fa vagy magas cserje a légvezetékbe nőjön. A járda és az úttest vagy parkoló közé jó választások az alacsony, kúszó cserjék, melyek jelzik és egyben meg is akadályozzák az autós felhajtásokat.

Az utcafronti beültetés, a kinti terület megszépítése tehát izgalmas kihívás a hobbikertészeknek, a munka eredménye pedig sokkal nagyobb közönséghez jut el, így a bezebelezhető elismerés is jelentős mértékű, és hab a tortán, hogy a rendezett utcafronti látkép az utca és az egész környék ársióját emeli!

Megyeri Szabolcs

BIOTOLL® RATIMOR®

RÁGCSÁLÓIRTÓ CSALÉTEK

100%-OS HATÉKONYSÁG MÁR
AZ ELSŐ ETETÉS UTÁN

A legerősebb
csalétek a leggyorsabb hatással

A BIOTOLL RATIMOR Brodifacoum az egerek és a patkányok irtására vagy jelenlétük megakadályozására alkalmazható.

NAGY HATÉKONYSÁG ÉS GYORS HATÁS!

A BIOTOLL RATIMOR csalétek minőségi liszt, gabona, zsírok, valamint kiváló íz és aromaadalekok hatékony kombinációját tartalmazza, amely vonzza a rágcsálókat.

HATÉKONY MECHANIKUS ESZKÖZ A RÁGCSÁLÓK ELLEN!

ÚJ
TERMÉK

További információért
látogassa meg a
weboldalát hu.unichem.si

A biocideket biztonságosan alkalmazza! Használat előtt mindig olvassa el a felíratot és a használati utasítást!

UNICHEM Gaia Kft., 2146 Mogyoród, Ipar Utca 2

Karfioltermesztés kiskertben

A keresztesvirágúak családjába tartozó, hazánkban is igen népszerű káposztafélé, a karfiol kiválóan alkalmas házikertben történő termesztésre. A káposztafélék összességében jól hasznosíthatók házikertben is, mivel hidegtűrők, és vannak közöttük kifejezetten rövid tenészeitű fajták, így alkalmasak az úgynevezett kettős termesztésre: egy adott tenészevében egy korai vetésű faj után (pl. zöldbab, fejes saláta), vagy kései vetésű faj előtt (pl. fokhagyma) ugyanabban az ágyásban megtermelhetők.

TALAJELŐKÉSZÍTÉS, ÜLTETÉS A káposztafélék tápanyagban gazdag talajban fejlődnek jól, lehetőség szerint istállótrágyával dúsított talajba ültessük őket. A magas nitrogén- és káliumigény mellett a karfiolnál ki kell emelni két mikroelem, a bór és a molibdén fontosságát, mert hiányukban a karfiol-rózsza (botanikailag a karfiol virágzata) barnulása, illetve „szívelhalás” (a rózsza közepének rothadása) jelentkezhet. A növény húsos, erőteljes gyökérzete jó szerkezetű és jó vízelvezetésű talajt igényel, amelyet alapos talajelőkészítéssel, lazítással és porhanyítással érhetünk el.

Az 5-7 hetes palántákat legkorábban március végén el lehet kezdeni kiültetni, másodnövényként pedig akár július végén is ültethetők. Az ajánlott térállás a fajtára jellemző mérettől függően 40-60 cm-es sortávolság, és 30-50 cm-es tőtávolság.

NÖVÉNYÁPOLÁS, ÖNTÖZÉS A karfiol közepes fényigényű növény, de mindig napos ágyásba ültessük, még akkor is, ha a rózsaképződés idején a túlzott napfény károsíthatja a fejlődő fogyasztott részt. A korszerű fajták már úgy fejlődnek, hogy a levelek idővel szabályosan rácsavarodnak a növény közepére, és így kellőképpen árnyékolják a virágzatot. Mi is segíthetünk a növénynek, ha azt látjuk, hogy erős napsugárzás éri a rózsákat. Ilyenkor egy pár nagyobb levél szárát óvatosan megroppantva a növény közepe fölé hajtva megfelelő árnyékot tudunk képezni. A takarást akkor kell elkezdni, amikor a fejlődő virágzatok elér-

ték a legalább 5-6 cm-es átmérőt. Ha túl korán kezdjük az árnyékolást, a karfiol nem fejlődik ki, vagy laza lesz. Utóbbi helyzet másodtermesztésű karfiolnál akkor is előfordulhat, ha az ős borongós, így túl kevés fény áll rendelkezésre a növény virágzatának kifejlődéséhez.

Kerti tipp

A különleges színű fajták ízükben nem, csupán színükben különböznek a megszokott fehér fajtáktól. A színük élénkségét segít megőrizni, ha a feldolgozásukat egy enyhén szódabikarbónás vízben történő blansírozással kezdjük.

Tavaszi termesztésnél időjárástól függően elképzeltethető, hogy mindössze 2-3 alkalommal kell vizutánpótlásról gondoskodnunk, nyáron azonban a kánikulai napok idején mindenképpen szükséges a gyakoribb öntözés. Mivel az erős gyökérzet elég mélyre hatol a talajban, nagyobb vízádaggal dolgozzunk. A vízpótlás mellett nagy melegben frissítő, párasító öntözést is érdemes beiktatni a karfiolrózsák fejlődése idején.

A természetes csapadék vagy az öntözés nyomán tömörödött talajt rendszeres kapálással lazítsuk fel, hogy ne romoljon a levegőzöttség. Egyúttal a gyomirtást is megoldhatjuk így.

SZEDÉS A rövidebb tenyészidejű (45–90 napos) fajtákat márciusi ültetést követően akár már május végétől szedhetjük, a hosszú tenyészidejű fajták (90–250 nap), valamint a nyári ültetésű állományok pedig akár novemberig szedhetők. Az őszi termesztésre ajánlott fajták kibírják a pár fokok fagyokat, a nyáriak azonban károsodhatnak. A karfiol esetében ezért is nagyon fontos, hogy a vetőmag vásárlásakor mindig ellenőrizzük, hogy milyen termesztési időszakra ajánlják az adott fajtát. Válasszunk inkább rövidebb tenyészidejű fajtákat, hogy a kis kertben különösen fontos helykihasználás jobb lehessen a kettős termesztés alkalmazásával.

A karfiolnak (és a brokkolinak is) a virágzatát fogyasztjuk abban az állapotában, amikor a káposztafélékre jellemző sárga szíromlevelek még nincsenek kinyílva. A jól ismert fehér színű fajták mellett napjainkban már kiskereskedelmi forgalomban is egyre többször találkozhatunk sárga, világoszöld és lila színű karfiolokkal. Érdemes megpróbálkozni az otthoni termesztésükkel, mert

például kevésbé érzékenyek a fényre, és színesítik a zöldségkínálatot.

Jó tudni!

Ahogy a fejes káposztánál, a karfiolnál is késsel célszerű levágni a fogyasztott részt a szárról, a lombozatot pedig később be lehet dolgozni a talajba zöldtrágyaként. A karfiol-róza körüli fiatal, zenge levelek egyébként salátaként fogyaszthatók, kellemes, csípős ízt adnak az ételnek a káposztafélékre jellemző mustárolaj jelenléte miatt.

A karfiol friss fogyasztása mellett jellemző még a fagyasztóipari feldolgozása. Ennek köszönhetően napjainkban egész évben a rendelkezésünkre áll ez a jelentős C-, B₁- és B₂-vitamin-tartalmú káposztaféle.

Dr. Szabó Anna

Dicophar®
Gyomirtó
 permetező szer kultúrgyepre

Folyékony vízoldható koncentrátum (SL)

MEGVÁSÁROLHATÓ:
 0,1 és 0,5 L-es kiszerezésben

Használja a

Classic
termékeket!

Őszi tápanyag-utánpótlás

A kertbe fektetett munka hosszú távon mindig eredményre vezet. A megfelelő termesztéstechnológia, a jó fajtaválasztás a vetőmagok, termő bokrok, cserjék, gyümölcsfák terén, az átgondolt tápanyagozás és annak átgondolt utánpótlása is hozzájárul a következő év nagyobb termésmennyiségéhez és megfelelő minőségéhez.

A SZERVES VAGY SZERVETLEN TRÁGYÁZÁS

A HELYES? A tápanyagozás kérdése megosztja a kerttulajdonosokat. A legtöbb esetben egy kész műtrágyából kevert lombtrágya nagyobb eredménnyel bír, mint egy növényi levekből kevert készítmény. Gyors eredményhez a bolti készítmények hatásosabbak szoktak lenni, mint amikor magunk erjesztjük a gyógyító leveket és juttatjuk ki. A házi készítésű szerek ereje a megelőzésben nyer nagyobb létjogosultságot.

A szerves trágyáknál a legtokéletesebb az igazán érett istállótrágya, amit saját növényi alapú komposztunkkal keverhetünk össze és úgy tölthetjük bele magaságyásokba, a fák köré, a veteményre, egyfajta mélymulcsos eljáráshoz hasonló vastagságban. A fenntartható kertben rendkívül fontos a talajban élő hasznos élőlények életterének védelme. Az állati szerves trágyák és a komposzt használatával felpezsdíthetjük a talajban élő élőlények aktivitását, de maga a komposztálás folyamata sem valósul meg a hasznos talajlakó szervezetek nélkül.

Ha baromfitrágyánk van vagy nem egészen érett egyéb trágyánk, akkor azt mindenképpen ér-

demes keverni termőtalajjal, komposztal, mert a magas foszfortartalom megperzselheti a növények gyökerét. Az állati trágyák közül ajánlott a korszerű pelletált vagy más néven granulált, komposztált szerves trágyák alkalmazása. Az érett, granulált állati trágyák nem égetik ki a gyökérzetet, így mindig a talajba dolgozhatjuk. A jó minőségű granulált szerves trágyák további előnye, hogy gyommag- és kórokozómentesek, de hasznos talajbaktériumokat is tartalmaznak. Sokféle pelletált állati trágyából választhatunk.

A boltokban pelletált és komposztált formában is elérhető a szerves trágyák. Érdemes tudni róluk, hogy csiramentesek, azaz gyomnövény, kórokozó és kártevő sem kerül a kertünkbe. A pelletált baromfitrágya magas tápanyagtartalma miatt javítja a talaj fizikai és kémiai szerkezetét, aminek eredményeként hozzájárul a növények számára hasznos tápanyagok sokkal hatékonyabb feltáródásához. Nagyobb kertészetekben, gazdaboltokban könnyen beszerezhető a fermentált, granulált szarvasmarhatrágya, amely a növények számára fontos szerves anyagokat, makro- és mikroelemeket, szintén hasznos baktériumokat is tartalmaz.

A pelletált juhrágya magas nitrogéntartalmáról ismert, de foszfor- és káliumtartalma is jelentős. A legtöbb állati trágyával szemben szaga nem bántó, így a talaj felszínére (például a gyepre) szórva sem kerget el minket és a szomszédot kellemetlen szag.

Kerti tipp

A granulált, komposztált szerves trágya gazdabolti megvásárlása előtt olvassuk el a csomagoláson a tápanyag-összetételt, a szervesanyag- és szárazanyag-tartalmat, valamint az aminosav- és huminsavtartalmat.

A nyúltrágya is remek tápanyagforrás a növények számára, tápanyagtartalma csaknem négyszeres az istállótrágya tápanyagtartalmához képest, további előnye, hogy javítja a talaj szerkezetét.

KOMPOSZT Használatával javítjuk a talaj kémiai és biológiai tulajdonságait, növelhetjük a talajban élő hasznos élőlények számát. A komposztalóba nemcsak a kertben keletkező növényi hulladék, de a háztartásból származó szerves, növényi hulladék is belekerülhet, ennek köszönhetően akár 30%-kal csökkenthetjük a kukába kerülő hulladékot. Az érett komposzt remek tápanyagforrás a növények számára, javítja a talaj szerkezetét, felpezsdíti a talaj élővilágának aktivitását, valamint magas rosttartalma következtében kitűnő a vízmegtartó képessége. Utóbbi tulajdonságának köszönhetően a vetés és a palántázás során is jól használható. Komposzt alkalmazásával nagymértékben csökkenthetjük az egyéb trágyák használatát a kertben. A talaj felső rétegébe keverve humusszal látja el a talajt. Az ilyen talajban a növények gyökerei sokkal könnyebben tudják felvenni a talajban található tápanyagokat.

Folyékony hígtrágyákhoz házikertben viszonylag ritkán jutunk, mert kis kiszerezésben nehezen

Jó tudni!

A komposztálás hosszát több tényező befolyásolja, melyek közül az egyik legfontosabb a komposztalóba kerülő szerves hulladék mérete: a komposztálás folyamata annál gyorsabban megy végbe, minél kisebbre aprítjuk a komposztalóba kerülő növényi hulladékot.

beszerezhető. A mikrobiológiai készítmények keverékében ugyanúgy benne vannak a jótékony baktériumok, enzimek, ásványi anyagok, egyéb hasznos elemek, amik miatt, ha ősszel juttatjuk ki tudatosan a talajba, akkor az jó megoldás lesz a következő évi termésmennyiség megalapozásához.

A szerves trágya használata elősegíti a talajban élő mikroorganizmusok megfelelő életkörülményeinek kialakítását. A mikroorganizmusok lebontási folyamatokat végeznek, amely által létrejönnek a növények számára hasznos tápanyagok.

Ha csak kizárólag műtrágyát használunk, meggátoljuk a földben lévő élő folyamatok helyes működését. A műtrágya csupán a növényt táplálja, mivel csak ásványi eredetű. Így a talaj fokozatosan elveszíti mikroorganizmus életközösségét, tömörre válik, megindul az elsavasodása, majd ezek a folyamatok magukkal vonják a különböző betegségeket, kórokozókat. A műtrágyák azért rendelkeznek pozitív tulajdonságokkal is. Kisebbségi szállítási igényük, használatuk a növény igényeihez időzíthető és az összetételük teljes mértékben a növény szükségleteihez alakítható.

A HÁROM LEGFONTOSABB TÉNY a műtrágyák használatáról:

1. A nitrogénműtrágyát általában ne ősszel szórjuk ki, hiszen a tavaszi átütő növekedési időszakig leszívárog a talaj alsóbb rétegeibe. Alkalmazzuk inkább a május–júniusi periódusban.
2. A foszfortartalmú műtrágyát ősszel ásás előtt használjuk, de a folyékony formulációt starter formában a vetéssel egy menetben is kijuttathatjuk.
3. A káliumtartalmú műtrágya szintén az őszi ásás során vihető be a talajba, így jól beépül a termőföldbe.

A megoldás valahol középúton van. Bár egyre több mikrobiológiai termék kerül házikerti kiszerezésben is a boltok polcaira, mindig lesznek akut, azonnal kezelendő mikroelemhiányok, amikhez elengedhetetlen lesz a műtrágyák használata is. A szaküzletek polcain megtalálhatók ezek a termékek, melyekhez szaktanácsot is kaphatnak a felkészült gazdaboltokban.

COMBI-PROTEC

dióburok-fúrólégy és cseresznyelegyek
elleni csali technológia

- új technológia a gyümölcslegyek és a muslicák elleni védekezésben
- modern, környezetbarát megoldás
- a kezeléseket az első legyek, muslicák észlelését követően 10-14 naponta kell megismételni

COMBI-PROTEC

Növénybarát

Méhekre nem
jelölésköteles

Gazdaságos
technológia

Sumi Agro. A company of Sumitomo Corporation.

A termékmertető tájékoztató jellegű. A készítmény használata előtt olvassa el figyelmesen az engedélykiratot és a címét.

Sumi Agro Hungary kft.
H-1016 Budapest, Zsolt utca 4.
Tel.: +36-1/214-6441

info@sumiagro.hu, www.sumiagro.hu

A körte „a gyümölcsök királynője”

Bálint gazda a körtét a „gyümölcsök királynőjének” említi, mivel egy kiemelkedő tulajdonságokkal rendelkező gyümölcsfaj: „fája sudár arányosságával, virágdíszes pompájával, fényeszöld lombozatával, gyümölcse ízével, illatával, zamatával, környezete iránti igényességével és érzékenységgel emelkedik ki a társai közül”.

KÖRNYEZETI FELTÉTELEK A legkorábbi körtefajták már júniusban érnek, a téli fajták pedig akár a következő év tavaszáig eltarthatók, így viszonylag hosszú hónapokon át megtalálhatjuk a választékban. A körte termesztése több szaktudást igényel, mint bármely más gyümölcse, mert különösen a téli körték nagyon igényesek a természeti körülményekre, a gondozásra.

A körte környezeti igényeit tekintve az igényesebb gyümölcsfajok közé tartozik. Sikeresen csak kiegyenlített, mérsékelt meleg klímán termesztethető. A szélsőséges időjárást, tehát a száraz meleg nyarat és az erős téli fagyokat nem bírja, e tekintetben jelentős eltérések tapasztalhatók a különböző fajták között. A kora tavaszi hőmérséklet-változások is veszélyeztetik a körték és a termőrügyek épségét. Virágzáskor már $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ hőmérsékletnél jelentős fagykárak keletkezhetnek.

Évi vízigénye 700–800 mm, az öntözést meghalálja. Csapadék hiányában a gyümölcsök apróbbak, kövecsesek lesznek. A talajjal szemben szintén igényes, a középkötött, mély termőrétegű, könnyen melegedő, jó víz- és tápanyag-gazdálkodású talajon fejlődik megfelelően. Legkedvezőbb számára a meleg, nyirkos, de vízáteresztő talaj. Nehezen viseli el a hosszabb ideig tartó csapadékhiányt. Erősen

meszes talajon a gyümölcsök húsa kövecses lesz. Az optimális pH a számára 6,2–8,2. Igyekezzünk szélvédett, déli fekvésű helyekre telepíteni, mivel a szél ellensége a körtéknek. A levelek a szél hatására könnyen elszakadoznak, megbarnulnak, a gyümölcsök, ahogy egymáshoz vagy az ágakhoz ütődnek, könnyen sérülnek, hamar romlanak.

ÜLTETÉS A körtét megvásárolhatjuk konténeres vagy szabadgyökerű kiserelésben is. Ültetése történhet ősszel és kora tavasszal, a fagyos hetek kivételével. Törekedni kell arra, hogy a körték tágasan álljanak, ezért a törpefákat legalább egymástól 4, a vadalanyon álló csemetéket 10 m-re ültessük. Ültetés előtt a szabadgyökerű körte gyökereiből érdemes metszőollóval 1–2 cm-t visszacsípni, ezáltal a gyökérszóna növekedési erélye javul. Az ültetőgödört a gyökérrendszer kétszeresére ássuk ki, majd a gödör aljába tehetünk szerves trágyát, azonban ezt keverjük össze földdel, hogy az ne érintkezzen közvetlen a gyökerekkel. Figyeljünk az ültetési magasságra, a szemécsi/oltási hely ne kerüljön a földfelszín alá, végezetül öntözzük be a facsemetét.

A körte nem tartozik a nitrogénigényes fajok közé. Nitrogén- és káliumigénye szinte megegyezik, a foszfor hiányára kevésbé érzékeny. A foszfor és a kálium nagy részét a tenyészidőn kívül ősszel

Jó tudni!

A foszforműtrágyák a megtermékenyülést és a gyümölcskötődést, a káliumműtrágyák pedig a gyümölcs cukortartalmát befolyásolják.

juttassuk ki, a fennmaradó részét pedig tavasszal rügyfakadás előtt. A mikroelemek közül a vas, a cink, a mangán és a bór utánpótlása fontos.

ÁPOLÁS A nyári hónapok egyik legfontosabb ápolási munkája a körtefák öntözése. Többször és bőségesen kell pótolni a természetes csapadékot. Nagy felkészültséget követel a fák metszése is. A termőre fordulás idejéig minden év tavaszán alakító metszésben kell a fákat részesíteni. Az ápolási munkák részét képezi a gyümölcsritkítás. Ha a megtermékenyülés kedvezően alakult tavasszal, akkor később a kelleténél több gyümölcs fog kifejlődni, így igyekezzünk úgy ritkítani, hogy egy cso-

portban maximum két gyümölcskezdemény maradjon, ezzel megakadályozva a spontán hullást is.

A szüret ideje függ a termesztett körte fajtájától (nyári, téli). A körte utóéró gyümölcs, ami azt jelenti, hogy a fáról való leválasztása után is tovább folyik a gyümölcsben az érés. A nyári fajtákat az érés kezdetén, az őszi és a téli fajtákat pedig akkor szedjük, amikor teljesen kifejlődtek, de még zöld alapszínűek. A szüreti idő megállapítása nem könnyű dolog. A körtét legjobb 2 °C-os hőmérsékletű és 80-90%-os nedvességtartalmú helyiségben utóérlelni.

Dr. Karacs-Végh Anita

Kerti tipp

A körteszedésnél nagy gondot kell fordítani a kocsánnyal együtt való szüretelésre, különben minőségromlás következik be.

Envira

UNIVERZÁL ROVARIRTÓ

ELŐZZE MEG A POLOSKA INVÁZIÓT!

BIOCID TERMÉK - www.antix.hu

A dió sekély kéregrákja

A dió sekély kéregrákját a *Brenneria (Erwinia) nigrifluens* baktériumfaj okozza, a fertőzés következtében csökken a termés mennyisége, romlik a faalapanyag minősége.

A KÓROKOZÓ ELTERJEDÉSE Elsőként Kaliforniában izolálták a baktériumot. 1989-ben Iránban azonosították súlyos tüneteket mutató, a pusztulás különböző szakaszaiban levő diófákról, majd a későbbiekben Európa-szerte is megjelent.

HAZAI MEGJELENÉS 2013-ban Magyarországon is megjelent, Zánkán, valószínűsíthető már évekkorábban jelen volt hazánkban a kórokozó. A betegség tünetei hazánkban szinte mindenhol megfigyelhetők kisebb-nagyobb mértékben. A kórokozóknak kedvez a párás környezet, a klímaváltozásnak köszönhető egyre melegebb időjárás.

A BAKTÉRIUM OKOZTA TÜNETEK *Brenneria nigrifluens* fertőzés esetén szabálytalan alakú, sekély fekélyek láthatók a törzsön és az ágakon. A fekélyből vizenyős barnás-feketés váladék folyása figyelhető meg párás körülmények között. A baktérium egyaránt támadja a fiatal, 2-3 éves egyedeket és az idősebb, 15-20 éves fákat is. A tünetek a fiatal egyedeken elsőként 5-20 cm hosszú, besüppedő csíkok formájában jelentkeznek, melyről

a kérget eltávolítva láthatóvá válnak a hosszanti, fekete elhalások. A hosszanti kéregpedések abban az esetben jelentkeznek, amennyiben a foltok kiterjedtek és összeolvadnak. Ez az állapot már a törzs súlyos károsodását és torzulását okozza.

VÉDEKEZÉS A védekezés elsődlegesen a megelőzésen alapul. Megfelelő termesztési körülményeket kell biztosítani a diófák számára. Kerülni kell a fás részek sérüléseinek lehetőségét, vagy sebeket kell alkalmazni. Különös jelentősége van az őszi és rügpattanáskor végzett **rezes lemosó permetezéseknek** a kórokozó visszaszorításában, még ha házikertekben ez kevésbé kivitelezhető is.

Eltványok telepítésénél fontos a kéregvédelem, mivel a fiatal, néhány éves fákat is már megfertőzheti a kórokozó és kiméletlenebb, emiatt nagyobb hangsúlyt kellene fordítani a kórokozó elleni védelemben a szaporítóanyag-előállítás területén. Sajnos a sebek tisztításával, réztartalmú készítményekkel végzett kezelésekkal nem mentesíthető a tüneteket mutató fák a kórokozótól, de a folyamat mindenképp lassítható. A váladékfolyás ragacsos, nyálkás, mely a rovarokat vonzza, így mindenképp érdemes a törzset tisztítani, fertőtleníteni, mert a kórokozó terjedése megakadályozható.

Dr. Karacs-Végh Anita

FÉM ÉS MŰANYAG EGÉR ÉS PATKÁNYFOGÓ

masszív, galvanizált acél test

extra erős torziós rugó

sárga indikátor jelzi a tiló
élesített állapotát

kenhető csalogatóanyaggal is
használható (pl. mogyoróvaj)

extra érzékeny, a legkisebb
rágcsálót is megfogja

hosszú élettartamú
ABS műanyag test

Elindult az idei szüret

Az utóbbi évtizedben tapasztalható éghajlati változások, valamint a folyamatosan változó fogyasztói elvárások miatt az idei évben is korán elindult a szőlő betakarítása hazánkban. A legrövidebb tenyészidejű szőlőfajták (pl. Irsai Olivér) szürete jellemzően már augusztus közepétől zajlik, de feltehetően néhány korai érésű szőlőfajtáé (pl. Leányka, Ottonel muskotály) is néhány héten belül elkezdődik.

Fontos kiemelni, hogy a szüret helyes időzítése a borminőség alakításának szempontjából kiemelt szerepet játszik. Ahhoz, hogy a lehető legkedvezőbb beltartalmú alapanyagot tudjuk betakarítani, mindenekelőtt azt kell eldöntenünk, hogy milyen típusú bort szeretnénk majd ebből előállítani. Ehhez természetesen a szőlőfajták tulajdonságainak kellő ismerete is nélkülözhetetlen.

CSEMEGESZŐLŐK esetében a legkevésbé kötött a szüreti időpont, itt alapvetően ismernünk kell azt, hogy a fajta melyik érési csoportba tartozik. A legkorábbi érésű Csaba gyöngyétől egészen a legkésőbbi, október végére beérő Afuz Ali szőlőfajtáig bezárólag (1. kép), nagy változatosságot tapasztalhatunk az optimális szüreti időszak tekintetében. E fajták esetében a bogyók minősége, beltartalma sokkal kisebb szerepet játszik, a fogyasztási érettség szempontjából viszont más tényezők (harmonikus cukor/sav arány, finom aromaanyagok, kellően roppanó bogyóhús stb.) kiemelt hangsúllyal

értékelendők. Fontos piaci tényező továbbá a csemege-szőlőknél a fürtön belüli egyöntetű bogyóméret, illetve színeződés. A rothadt, sérült bogyókat tartalmazó fürtök nem eladhatók, így ezeket ki kell válogatnunk, amennyiben a termést értékesíteni szeretnénk.

Összefoglalva: a csemege-szőlők érési időszakáról tájékozódjunk a szakkönyvekből, az érési folyamatukat pedig szemrevételezéssel és kóstolással igyekezzünk nyomon követni.

BORSZŐLŐK esetében az érési időszak szintén rendkívül elhúzódó lehet, mivel az előbb említett, augusztusban érő fajták mellett a leghosszabb tenyészidejű szőlőfajták (pl. Kadarka, Syrah) érési ideje egészen a szezon végéig kitolódhat. Az érés nyomon követése e fajtáknál lényegesen összetettebb feladat, mint a csemege-szőlőknél. Alapvető, de nem kizárólagos paraméter a must cukortartalma.

A termelési cél tisztázása fontos feladat. Amennyiben nem speciális terméket (pl. pezsgő) szeretnénk készíteni, érdemes megvárnunk a szőlő teljes beéretttségét, hogy a legkedvezőbb összetételű bort tudjuk elkészíteni. Az érett szőlőben mérhető cukortartalom jellemzően 190–210 g/l közötti, ami 18–20 magyar mustfoknak megfelelő szint. A biológiai érettség előtt csak olyan esetekben érdemes szüretelni, ahol a cél egy alkoholban szegény, de illat-zamatanyagokban gazdag, könnyű bor (pl. reduktív fehér illatos borok, egyes rozék)

1. kép: A török eredetű Afuz Ali az egyik leghosszabb tenyészidejű szőlőfajta hazánkban

2. kép: A rothadt bogyók kiválogatása a csemege-szőlők esetében egyaránt fontos

3. kép: A hordozható pH-mérő használata nélkülözhetetlen segítség a borkészítésben

4. kép: Az elfásodó fürtökcsány jelezheti a vörös-borszőlők beéretttségét

előállítás. A savtartalmukat érésben gyorsan csökkentő, lágy borokat adó szőlőfajtáknál (Irsai Olivér, Tramini) rendszeresen kontrolláljuk az érés során a titrálható savtartalom változását. Harmónikus borokat olyan mustokból tudunk készíteni, amelyek savtartalma 7–8 g/l között van must állapotban. Érdekes továbbá mérni a pH-értéket is, mivel az még pontosabb képet ad a savösszetételről, a savak erősségéről. 3,1–3,4 közötti pH a legtöbb fehérbor készítése szempontjából megfelelő. Ennél magasabb értékek inkább a vörösborok számára kedvezők, mindamellett a túl magas (savszegény) pH-tartomány a bor érlelhetősége és eltarthatósága, stabilitása szempontjából már kockázatokat rejt magában (3. kép).

MINTAVÉTEL Az érési folyamatok követése érdekében hetente vegyünk mintákat az ültetvény különböző pontjairól, a lombzat két oldaláról és az eltérő fűrtelemek eltérő helyein található bogyókból véletlenszerűen, oly módon, hogy a leszedett bogyók száma parcellánként legalább 200 db

Kerti tipp

A botritiszre érzékeny csemegezőő-fajták esetében az érésben lévő fürtöket lehetőleg még a nagyobb esők előtt szüreteljük le, illetve amennyiben szükséges, végezzünk válogatást a szüret közben (2. kép).

legyen. Az alap paraméterek (cukor, sav, pH) mellett a vörösborszőlők esetében nagyon fontos, hogy a bogyóhéjban és a magban azok milyen minőségű és összetételű fenolos anyagot tartalmaznak. Amennyiben a vörösborszőlő-fajták bogyóját megnyomva pirosra színeződő levét tudunk kinyerni, a magvak és a fürtkocsányok pedig bebarnultak, a kék szőlő már minden bizonnyal fenolosan érett állapotú, amelyből hosszabb-rövidebb borérelési idő után majd tartalmas, karakteres és bársonyos vörösborok készülhetnek (4. kép).

Dr. Barócsi Zoltán – Terjék Lajos

Foltos, beteg levelek? Van rá megoldás!

A Zaftra szinte minden zöldségre és dísznövényre alkalmazható gombaölő szer.

Nem csupán gombaölőként fejti ki hatását! Jelentős a növényre gyakorolt zöldítő tulajdonsága is.

**Keresse a kedvec
gazdaboltjában!**

Forgalmazási kategória: III Vásárláshoz és forgalmazáshoz külön engedély nem szükséges. Kövesse a címkén lévő használati utasítást! A Zaftra AZT 250 SC azonos a 6300/155-1/2022 NÉBIH számon engedélyezett Amistar gombaölő permetezőszerral.

Puszpángok, a Földközi-tenger szépségei

A puszpángok, vagy ahogy másképpen nevezik őket, a bukszusok az azonos nevű puszpángfajták családjába tartozó örökzöld fák vagy bokrok. Eredeti előfordulási területükként a Földközi-tenger, Kelet-Ázsia és Nyugat-India partvidékeit tartják számon. Annak idején az utazóknak is megtetszett, hogy tömött, zöld leveleik még télen sem hullanak le, és megtartják alakjukat. A puszpángok így kezdtek el lépésről lépésre terjedni a világon.

Szívesen alkalmazák őket zöldterületi dizájnként és előkertekben egyaránt. Jellemző tulajdonságuk, hogy jól viselik a nyírást, amely lehetővé teszi a kertművészek számára a

fantáziadús, vagy éppen a geometrikus alakzatok létrehozását, a japán irányzat kedvelőinél pedig a bonszaikompozíciók kialakítását.

MIT IS TUDUNK EZEKRŐL A SZÉPSÉGEKRŐL? Napjainkban a világon több mint 100-féle puszpáng ismert, a kertészetben általában az örökzöld és a colchis puszpángot, esetenként a kis levelű (Japánból származó) puszpángot árulják. Végleges magasságuk fajtától függően 2–12 m is lehet. Ugyanakkor az éves növekedésük mindössze 5–10 cm.

- A növény alapvetően dekoratív, de mérgező.
- A puszpángok szeretik a félárnyékot, a termékeny, semleges vagy enyhén lúgos kémhatású talajt, ugyanakkor kiválóan viselik a szárazságot.
- Ha rendszeresen nyírjuk őket, akkor nem szabad megfélekedni a gyökérzet és a lombozat tápanyag-utánpótlásáról sem.
- A bokrokat tél előtt bőségesen be kell öntözni és talajukat fenyőmulccsal takarni.

BETEGSÉGEK ÉS KÁRTEVŐK Habár a puszpángok jól ellenállnak a betegségeknek, ez nem 100%-os garancia az egészségük megtartására.

- A gombás megbetegedések nyáron csúcshajtások, ágak leszáradását, valamint levélfoltosodást okoznak.
- A rovarok közül ebben az időszakban a puszpángszúnyog és a levélatkák a veszélyesek.
- A puszpángmoly pedig tavasszal és nyár végén károsít. Elterjedése különösen veszélyes

a növény számára, mert hernyói képesek akár néhány nap alatt a teljes növényzetet elpusztítani, amire jó példa az Európán is végigvonuló puszpángmolyfertőzés.

A betegségek és kártevők elleni harcban komplex kezelést célszerű alkalmazni. Pozitív példák vannak a gombák ellen olyan szerek használatára, mint a **SCORE**, rovarkártevő ellen a **KARATE ZEON**, az atkák ellen pedig a **VERTIMEC PRO**.

A hármas kombinált módszerrel történő kezelés fokozza a puszpángok ellenálló képességét és hatékonyan védi őket a betegségek és a kártevők ellen. A kezelést esti órákban végezzük, közvetlenül a permetlé bekeverése után.

A puszpángok olyan őszi, örökzöld szépségek, amik képesek megörvendeztetni tekintetünket, díszítve kertünket és udvarunkat. A növények megfelelő gondozása, az idejében elvégzett kezelések hosszú és egészséges fennmaradást eredményezhetnek és kertünk zöld briliánsai lesznek.

Medallon Premium

Környezetünkben a kártevők és kórokozók mellett igen korán megjelennek, életre kelnek a gyomok is, ezért már a kezdetektől fontos a rendszeres irtásuk. Gyümölcsösökben, vagy lakott területen, temetőben, vízzel nem borított árokparton, kiskertben, de még a ház körül térkövel borított felületeken is találkozhatunk velük.

A Medallon Premium totális gyomirtó használata segít elkerülni a kapálást és a kapálás okozta derékfájást. Ez a készítmény a már kikelt gyomnövények zöld növényi részén felszívódva, majd innen a gyökérbe lejutva fejti ki gyomirtó hatását. (A talajból később kelő gyomokra nincs hatása.) A tünetek 1-2 hét után jelentkeznek öregedésben, törpenövésben, levél- és hajtásbarnulásban. A folyamat visszafordíthatatlan, a gyom elpusztul.

PRÉMIUM TUDÁS A totális gyomirtó szerek sokaságában a Medallon Premium prémiumkategóriának számít. Az egyedülálló formuláció a hatóanyag mellett hozzáadott természetes tapadásfokozót és ionvédelmi rendszert is tartalmaz. Így a Medallon Premium kiváló gyompusztító hatással bír valamennyi magról kelő-évelő, széles vagy keskeny levelű gyomnövényre azok lepermetezésekor. Őszi kijuttatáskor még a nádat is jól viszi.

A kezelést követő 1 óra múlva hulló eső már nem csökkenti a szer hatékonyságát. Fagypont felletti időjárásban is működik.

Elsodródás: Mivel a Medallon Premium totális gyomirtó szer (nem szelektív!), elsodródása esetén más hasznos növényekben is kárt tehet. A kijuttatását ezért időzítsük lehetőleg szélcsendes időre. Biztonságképpen használjunk védőtölcserűt, vagy takarással védjük kultúrnövényeinket.

Felhasználás: 3 évesnél idősebb ültetvényben: szőlőben, csonthéjasokban, almatermésűekben a hajtásnövekedés kezdetéig használható.

Dózis: Lakott területek, kiskertek esetén magról kelők ellen: 0,2-0,3 l/1000 m², évelő gyomokra: 0,4-0,6 l/1000 m²

Munkaegészségügyi várakozási idő: 0 nap

Élelmezés-egészségügyi várakozási idő: előírás szerinti felhasználásnál nincs korlátozás.

A Medallon Premium totális gyomirtó szer használata kimondottan jó választás, hiszen minden gyomnövény ellen hatékony, a nehezen irtható évelőket is beleértve. A Syngenta Kft. többek között ezzel a készítménnyel járul hozzá a professzionális kertápolás megoldásaihoz.

A kis kiserelésben is kapható Medallon Premiumot keresse a gazdaboltokban. Szabadon megvásárolható készítmény.

Szalmagyopár – a currynövény

Az olasz szalmagyopár – hivatalos nevén *Helichrysum italicum* – egy örökzöld törpecserje, 30–50 cm magasra nő meg, alulról bokrosodik, a szára a tövénél fásodik. Ahogyan a neve is mutatja, Dél-Európából származik, a mediterráneumban többfelé elterjedt vadon is. Nálunk csak telepítve fordul elő.

Fézskes virágzatai a nyár második felében nyílnak a hajtások végén, ilyenkor az egész növény egy szép, sárga foltot ad a kertben. A virágok jellegzetes napsárga színe ihlette a növény tudományos nevét is (helios = nap, khrysos = arany). Levelei szeldeltek, ezüstös zöldek, néha sötétzöldek. Az egész növény fűszeres, enyhe curry illatú.

HOVA HELYEZZÜK? Napos helyet, jó vízelvezető, lazább, inkább homokos, és enyhén meszes talajt kedvel. Eredetileg a Földközi-tenger partján sziklákon is megtalálható, ami utal viszonylagos sótűrésre. Átlagos területeken, kertben, védetebb fekvésben télálló. Mint minden mediterrán növénynek, ártanak viszont neki az enyhe tél után a késő tavaszi fagyok.

Akár csoportban, akár sövényként, de egyével is telepíthetjük. Hasonló igényű, különböző lombszínű élővilág növények társaságában nagyon jól mutat. Mivel nem nő magasra, figyeljünk oda, hogy erőteljesen növekvő más fajok idővel el ne nyomják.

Currynövény üzemi termesztése a Balkánon

Egyes közleményekben javasolják beltérre is, de ez nem szobanövény. Elegendő fény hiányában hamar felnyurgul és a téli nyugalmi időszak nélkül hamarosan elgyengül, elpusztul. Szépen díszít viszont napos teraszon, erkélyen, dézsában vagy balkonládában is. Edényben azonban könnyebben átfagy a gyökérzete, ezért ebben az esetben célszerűbb világos, fagymentes helyen teleltetni.

Jó tudni!

A növény angol neve „everlasting” arra utal, hogy sosem hervad el, örökké tart. Talán ez is ihlette sokféle felhasználását, hiszen sokan közülünk szintén erre vágnak...

MIRE HASZNÁLHATJUK? A currynövény amellett, hogy értékes és viszonylag igénytelen dísnövény, mind fűszerként, mind gyógynövényként használható. A déli népek a leveleit levesekbe, rizs- vagy zöldségköretekhez, illetve pörköltszerű húskételekbe is használják ízesítőnek. Savanyúságok, tojásos ételek ízesítésére is alkalmas. Érdeemes tudni, hogy a „curry” nem egyetlen növény, hanem egy tipikus indiai fűszerkeverék. Többféle receptúra alapján készülhet, a kurkuma, a görög-széna, a csili, a mustár, a koriander és több más

Currynövény

Currynövény

Homoki szalmagyopár

növény mellett a szalmagyopár is az egyik jellegzetes komponense lehet. Egy saját keveréket akár magunk is összeállíthatunk. Kedvező az ásványianyag-, különösen magas a vas-, cink-, kalcium- és káliumtartalma is.

Az olasz szalmagyopár fő biológiailag aktív anyagai az illóolajában találhatóak, bár tartalmaz cseranyagokat, egyéb polifenolokat, karotinoidokat is. Az illóolajat a föld feletti, virágzó hajtásokból állítják elő, de az olaj összetétele, minősége aszerint változhat, hogy honnan származik a növényanyag. Az európai (olasz, spanyol, portugál, Adria menti) népek helyi gyógyászatában különféle célból használták, elsősorban légzőszervi (asztma, krónikus bronchitis, számarköhögés) és bőrpanaszokra, gyulladások ellen. Ajánlják allergiás tünetekre, fejfájásra, migrénre, máj- és epehólyag-problémákra is.

Egy nemrég megjelent összefoglaló tanulmány, ami a tudományos vizsgálati eredményeket értékeli, megállapítja, hogy egyértelmű bizonyíté-

Kerti tipp

A növény rokona a nálunk is honos homoki szalmagyopár: alacsony, ezüstös levelű, sárga virágzatú, évelő faj. Bár a népgyógyászat epeelválasztási panaszok esetén ajánlja, mivel e hatások nem igazoltak, inkább dísznövényként érdemes használni: sziklakertekbe vagy szárított virágként. Az Ausztráliából származó ismert vágott virág, a szalmavirág szintén rokon faj.

kok a mai napig nem állnak rendelkezésre mindezen hatásokról, mivel minden klinikai vizsgálatban több komponensű készítmények szerepeltek. Azt azonban szintén leszögezik, hogy az olasz szalmagyopár használata mind belsőleg, mind külsőleg biztonságos, mellékhatásokat nem tapasztaltak. Bizonyították ugyanakkor általános fertőtlenítő és antioxidáns (szövetvédő, tartósító) hatását. Talán ennek köszönhető, hogy a szalmagyopár nálunk is többféle készítményben megtalálható a piacon: kozmetikai, bőrápoló és gyulladáscsökkentő, valamint allergia elleni szerekben, a fűszercélú felhasználás mellett.

HOGYAN GONDOZZUK? Az olasz szalmagyopár Magyarországon elsősorban palánta, fiatal növény formájában szerezhető be. Többféle nemesített fajtát is kínálnak, melyeket elsősorban a minél tetszetősebb színhatásra nemesítettek. Tavasszal érdemes ültetni. Az első időszakot kivéve öntözni csak szárazságban szükséges. Átlagos tápanyagtartalmú talajban plusz műtrágyát nem igényel, a sok nitrogén a virágzást hátrányosan is befolyásolhatja. Fűszer vagy szárazvirág céljára a hajtásokat a virágzatok kinyílása után vágjuk és fejfel lefelé szárítsuk. Sokáig díszíthet a vázában is. A levelek egész évben szedhetők fűszerezésre, de csak a fiatal leveleket használjuk, mert később megkeserednek. Áttelelés után a hajtásokat felére-kétharmadára vágjuk vissza.

A növényt újabban Spanyolországban, a Balkán-félszigeten ültetvényyszerűen termesztik, elsősorban illóolaj-lepárlás céljára.

Zámboriné Németh Éva

Fotók: Radácsi Péter

Mik rágják a növényeink leveleit?

Az elmúlt időszakban sokan tapasztalták, hogy különböző növényeik leveleit valami megrágcsálja. Mivel ezek az esetek szabálytalan rágások voltak, és emiatt nem mindig könnyű beazonosítani a tetteseket, megpróbáltuk áttekinteni azokat a kártevőket, amelyek az elmúlt időszakban gyakran feltűntek a házikertekben és ilyen kártételt okoznak.

CSIGÁK A nedves, csapadékos időjárás kedvező feltételeket teremt a csigáknak. Az idei évben különösen elszaporodtak és széles tápnövénykörük, szinte mindent megrágnak. Leginkább a zöld növényi részeket fogyasztják, és nagy karéjos rágásnyomaik maradnak. Rossz esetben akár tarrágást is végezhetnek. Ürülékük és nyálkájuk szennyezheti a növényeket, ami alapján könnyen beazonosítható a jelenlétük. Tavasztól ősziig folyamatosan előfordulnak. Az ellenük való védekezésért használhatunk tejsavót, sörcsapdát, valamint olyan növényeket ültethetünk, amelyek taszítják a csigákat, például begónia, kövirózsa, cickafark vagy paradicsom. Természetes ellenségeik közé tartoznak a sün, futrinka, gyík és béka.

BOGARAK A bogarak rendjében számos faj okozhatja a növények leveleinek rágását, mint például a cserebogarak, lombormányosok, földibolhák, levél-

bogarak, vincellér bogarak, barkók stb. Van olyan faj, amelyiknek csak egy-egy tápnövénye van, így például őket könnyebb beazonosítani. Azonban vannak olyan fajok is, amelyeknek széles tápnövénykörük van, és őket csak akkor tudjuk biztosan beazonosítani, ha épp tetten érjük.

A cserebogarakat viszonylag könnyen felismeri mindenki. Sok esetben a hűvösebb reggeleken még egy kicsit meg vannak dermedve a bogarak, ilyenkor könnyebb megtalálni őket.

Más fajok azonban éjszaka aktívak és napközben elrejtőznek a talajszinten. Ezeket általában sötétedés után, este 21–22 óra fele lehet megtalálni a növényeken. Védekezéséppen általában kontakt permetszerek használhatók, de elérhetők biológiai

készítmények is, például a neem fa magjából készült kivonat, amely hatásos a szűrő-szívó és rágó szájszervű rovarok ellen.

SZÖCSKÉK/SÁSKÁK A szöcskék és sáskák testalkata hasonló, ami miatt gyakran összetévesztik az emberek. Azonban a szöcskék csápja jóval hosszabb, mint a sáskáké. A szöcskék csápja a testhosszuk felénél mindig hosszabb, de akár a testhossz ötszörösét is elérheti.

A szöcskék és sáskák többsége vegyesen táplálkozik, azonban vannak köztük tisztán növényevők és ragadozók is. A növényevők a lombon okoznak nagy, szabálytalan rágást, és mivel sokféle tápnövényük van, őket is akkor tudjuk beazonosítani, ha megfigyeljük őket táplálkozás közben. Általánosságban elmondható, hogy a lárvák eleinte a réteken, ott főleg a bokrok közelében élnek, és csak július végén alakulnak át kifejlett rovarrá. Épp ezért kártételük nagyobb lehet a külvárosi/külterületeken lévő kertekben. A védekezési eljárás azonos, mint amit a bogaraknál feltüntettem.

Az említett módszerek segíthetnek védekezni ezekkel a növénykárosítókkal szemben, és megőrizni növényeink egészségét és szépségüket a kertünkben. Ha mégis problémát tapasztalunk, érdemes szakemberhez fordulni a megfelelő intézkedések meghozatalához.

Ujvári Péter

KERESSE A GAZDABOLTOKBAN!

TÖKÉLETESEN
KÁRTEVŐMENTESEN®

IRTÓSZEREK

ROBAN
RÁGCSÁLÓIRTÓ
PÉP 150gr

MURIN EXTREME
RÁGCSÁLÓIRTÓ
PÉP 150gr

MURIN EXTREME
BLOKK 300gr

AZONNAL HASZNÁLHATÓ, KIMAGASLÓ HATÉKONYSÁGÚ egér és patkányirtó blokk és pép, brodifakum vagy difenacoum hatóanyaggal.

A szer az elfogyasztása után 4-6 nappal fejt ki hatását, így minden rágcsáló fogyaszt belőle.

Használja egy erre a célra kialakított zárt szerelvényben, majd alaposan mosson kezet!

Lakossági felhasználásra kifejlesztett.

Termékkértékesítés: Irtó Trió Kft. | +36 30 334 5025 | ertesites07@irtotrio.hu

www.irtotrio.hu

Károsak vagy hasznosak?

Miben különböznek egymástól a rózsabogarak és a zöld cserebogarak?

Kertekben, gyümölcsösökben gyakoriak a virágbogarakhoz tartozó rózsabogarak és a zöld cserebogarak is. Nem csupán a kifejlett bogarak alakja, hanem a lárváik is hasonlóak, összetéveszthetők. Az utóbbi években korábban kevésbé ismert károsításaik is terjedőben vannak.

Nyár közepén számos esetben számolnak be arról a hobbi kertészek, hogy gyümölcsfáik leveleit rágják a zöld színű rózsabogarak. Ez a megállapítás nem valós azonosítás, hanem felületes megtekintés alapján történt. A két bogár biztonságos megkülönböztetése céljából röviden összefoglalom azok alaktani, életmódbeli és táplálkozási tulajdonságait, amik ismerete szükséges a védekezés eredményességéhez.

HOGYAN ISMERHETŐK FEL A RÓZSABOGÁRAK? A virágbogarakhoz tartozó **rózsabogár** több faja is él hazánkban, kertekben, parkokban, egyik leggyakoribb az **aranyos rózsabogár** (*Cetonia aurata*). Ezen kívül ismertek a Protetia nemzetségbe tartozó hasonló kinézetű Pompás, Smaragdzöld, Magyar, Márványos, Olajzöld, Rezes virágbogarak is, melyek kifejlett bogár alakjai mind **fémes zöld** színűek, némi eltérő mintával, jellegzetességgel.

Fémes, gyakran csillogó zöld szín jellemző a bogarak kemény kitinpáncéljára. A bogarak nagy méretűek, 2-3 cm hosszúak, laposak, hátuk egye-

Aranyos rózsabogár (*Cetonia aurata*)

nes. Kifejezetten zajosan repülnek. Napos időjárásnál aktívak, a virágokat látogatják, a virágpórt fogyasztják, a **bibét, a porzókat károsítják** rágásukkal. A vadon növő virágok mellett a természetett fás növények – gyümölcsfák – virágaival táplálkoznak, azokban képesek kárt tenni. Gyümölcsféléknél ez a tavaszi időszakra esik. Ismert, hogy érett gyümölcsök nedvét is fogyasztják, az édes vagy erjedésnek indult húsos, leves termések illata is vonzza őket. Gyümölcsösökben, hasonlóan a darazsakhoz, kirágnak az érett gyümölcsöket, nyalogatják a nedveket. Ez a károsítás viszont a nyári hónapokra jellemző. A fákon képződő mézharmatot is és a faszövetből kifolyó növényi nedveket is sokszor látogatják, táplálkoznak belőle.

Kerti tipp

A kifejlett rózsabogarakat vonzza a **kék szín**, ezért kék színű mosogató- vagy mosószerrel illatosított vízzel töltött edényeket ajánlott a talajra kihelyezni a fakorona széle mellé. Ez a házilagos kivitelezésű csapatatípus is hatékony, ha napos időben használják a bogarak aktív periódusában.

Aranyos rózsabogár lárvája

Jó tudni!

A rózsabogarak lárvái könnyen összetéveszthetők a cserebogarak lárváival. A rózsabogarak lárváit és a cserebogarak lárváit is pajoroknak nevezik, felületes ránézésre könnyen összetéveszthetők.

A **rózsabogarak lárvái hasznosak**, növényi korhadék készítésében, **növényi hulladék lebontásában játszanak fontos szerepet**, a komposztáló élő ökoszisztémájának hasznos tagjai. A rózsabogarak lárvái komposztban és a talajban fordulnak elő, zöld növényeken nem, a zöld leveleket nem rágják, fénykerülők. Olyan talajokban is előbukkanak, amelyeket korábban komposzttal dúsítottak, és komposzttal bekerülhetnek virágföldbe, zsákos árusított talajokba is. Számos esetben virágládás virágok talajából is előkerülnek.

A kifejlett rózsabogarak számát a virágzó gyümölcsösökben csapdák kihelyezésével lehet gyéríteni. Speciális varsás **virágbogárcsapdák** is vannak kereskedelmi forgalomban, melyek nagy tömegű bogár összegyűjtésére képesek. (www.csalomoncsapdak.hu).

A ZÖLD CSEREBOGARAK fák leveleivel táplálkoznak.

A **zöld cserebogár** (*Anomala vitis*) nagy fináncbogár néven is ismert. A **kifejlett bogarak** 2 cm körüli méretűek, a bogár minden része fémes, fényes zöld színű. Bár méretét és színét tekintve hasonló a virágbogarakhoz, attól biztonsággal elkülöníthető a kitines **szárnyfedők domború alak-**

ja alapján: míg a rózsabogarak háta lapos, a zöld cserebogaré kifejezetten domború, hosszirányban enyhén bordázott. A zöld cserebogár fák és a szőlő leveleivel táplálkozik, a levéllemezt, a levél puhább részét rágja meg, a levélereket érintetlenül hagyja, így csipkés kinézetű levelek maradnak utána. Szinte minden gyümölcsfaj levelét fogyasztja, a szőlőt is, néhány díszfa levelei mellett (orgona, hársfa, eperfa). Újabban erő gyümölcsök húsában is megfigyelték, odvasító rágásukkal képesek tönkretenni azokat. Ez a kártételük valószínű a szomjuk csökkentése érdekében történik. Általában homokos, löszös területeken jellemzőbb a zöld cserebogár megtelepedése és kártétele.

A zöld cserebogarak **lárvái a talajban élnek**, fejlődnek, 2-3 évig tart a bogár kifejlődése. Mint a többi cserebogárfaj pajorjai, élő **fás növények**, gyümölcsfaültetvények **gyökereivel táplálkoznak**, részleges vagy teljes fapusztulást okozva.

Aranyos rózsabogarak fatörzsből kifolyó nedvet nyalogatnak

A két bogár (rózsabogár, zöld cserebogár) lárváinak formai jellemzői és tápláléka:

	virágbogarak	cserebogarak
testük alakja	kissé lapított hengeres	hengeres
pajorok felszíne	dúsan szőrözött	ritkán szőrözött
lábak	gyengék, rövidek	erős karommal végződők, fejlettek
mozgás	hátára fordulva halad	hason araszolva mászik
szájszerv	erős rágó szájszerv	erős rágó szájszerv
táplálék	lebomló, nem élő növényi részek a talajban	élő növényi részek (gyökerek)

Cserebogár lárvája

Zöld cserebogár pihenés közben

VÉDEKEZNI A ZÖLD CSEREBOGÁR ELLEN Rajzó cserebogarak ellen jelenleg az acetamidrid hatóanyagú Mospilan 20 SG, Spilan szabad forgalmú, felszívódó hatású rovarölő szerek vannak engedélyezve. Rágó szájszervű bogarak ellen az azadirachtin A hatóanyagú Neemaal-T/S is bevethető, kipróbálásra ajánlott.

A peterakás után a talajban kikelő és élő pajorok elleni kémiai védelem kétséges kimenetelű, mivel gyümölcsfáknál azok 60-80 cm-nél mélyebbre is lehúzódhatnak.

Talajfertőtlenítők közül a dazomet hatóanyagú Basamid, a cipermetrin hatóanyagú Picador, és a teflutrin hatóanyagú Force 1,5 is engedélyezettek. Első éves, azaz fiatal cserebogárlárvák ellen a Beauveria bassiana hatóanyagú Artis pro nevű mikrobiológiai készítmény is hatásos 15 °C-os átlaghőmérsékletnél alkalmazva. Bármelyik rovarölő szerrel végzik a talajkezelést, fiatal, első éves, még kis méretű pajorok ellen történjen, azoknál várható megfelelő ölő, védő hatás.

Dr. Némethy Zsuzsanna

Aranyos rózsabogarak az őszibarackot rágják

Zöld cserebogarak (Anomala vitis) lombbrágás közben

A szép gyep a megfelelő telepítéssel kezdődik

Van aki a virágos, méhlegelőkkel tarkított gyepre esküszik, mások a tökéletesre nyírt, gyommentes pázsitot tartják szépnek. Abban viszont mindenki egyet ért, hogy a megsárgult, száraz fű nem mutat jól a kertben.

A tavaszi füvesítés legnagyobb kihívása a frissen vetett fűmag megóvása a kiszáradástól, nyáron pedig a sárgulástól. Ha a ZEBÁ már a magvetés előtt, a talajelőkészítés során bedolgozásra kerül a földbe, nem csupán kevesebbet kell öntöznie, de ideális mikrokozmoszt is biztosít a frissen kelő növények számára.

A talajba bekevert **ZEBÁ granulátumok úgy működnek, mint egy szivacs.**

Magukba szívják a földben feleslegesen rendelkezésre álló nedvességet és tápanyagokat. Egy természetes „**víz- és tápanyagraktár**” hoznak létre a talajban, melyből a csírázó magvak és növények szabadon, a pillanatnyi igényüknek megfelelően vehetnek fel. A ZEBÁ kukoricakeményítóből készül, így pár év alatt nyomtalanul lebomlik.

Mit várhatunk a ZEBÁ alkalmazásával?

- **Gyorsabb csírázást**
- **Kevesebb öntözést**
- **Lazább szerkezetű talajt**
- **Erősebb gyökérzetet**
- **Égészségesebb növényeket**

Keresse a gazdaboltokban!

Kavicsvarázslat

Bizonyára sokan találkoztak már olyan részekkel a kertjük kialakítása során, ahol a fűvesítés nehezen volt megoldható, vagy éppen nem is szerettek volna a fűnyírással időt tölteni. Nehéz ilyenkor kitalálni, vajon mivel lehet mégis széppé és igényessé tenni a környezetünket úgy, hogy a műfű lerakásának ötletét elvetve – melynek ismerjük már az előnytelen tulajdonságait – mégis vonzó, színes és növényekkel teli kertet varázsoljunk.

ÖSSZHANG A kavicskertek ilyenkor nagyon szép megoldások, de nem összekeverendők a növények közé mű hatást éreztetve leszórt kavicsokkal. A kavicskertek igazán természetközeli tudnak lenni, amennyiben azokat megfelelő növényválasztásokkal és elrendezéssel készítik el. Amikor nem rendelkeznek teljesen sík felülettel, nem feltétlenül kell azt egyenesbe hozniuk, tartsák meg a lankákat, azok már egy természetes hatást adnak. Bárban ültessenek csoportokba akár füveket, évelőket, gyógynövényeket, melyek csodás színpompát kölcsönöznek a kavicsos területüknek. Érdekes ezeket a kerteket a kialakítás előtt geotextillel beborítani, hogy az esetlegesen alulról feltörekvő gyommagvaknak útjukat állják.

MÉRETEK Nagy szerencse, hogy a porral bekerülő magvak ugyan képesek kicsírázni, de a kavics közül kifejezetten könnyen ki lehet húzni, vastag, mély gyökeret nem tudnak majd a későbbiekben eresztetni. Érdekes jól megválasztani a kavics méretét és fajtáját is, mert csalóka lehet a nagy

szemű, például coule kavics, amiről tévesen azt hihetnénk, nagy szemcsemérete miatt jobban takar, ám ez nem így van.

SZÍNEK Minél kisebb szemcsemérettel dolgozunk, annál könnyebb dolgunk van az építés, majd a tisztántartás során is, mert a lombseprűkkel, akár egy padlót, szépen össze lehet söpörni az összettel lehulló leveleket. A gyöngykavics az erre leginkább alkal-

Kerti tipp

A kavicskertenél ügyeljének arra, hogy amikor a növények már be vannak telepítve, közvetlen a tövükhöz ne halmozzanak fel köveket, mert úgy nem fogják magukat jól érezni, így a fejlődésüket is visszavetik.

mas anyag, mert meztírláb is jólesik rajta járkalni, nem vágja meg a talpukat, mint például a kisebb, élesebb kavicsok. Erdemes figyelni a színekre is, mert a sötétebb színű anyagok, mint például a bazalt, erősen szívják magukba a napsugarakat, felmelegsznek és emellett, hogy napközben is forrók, még késő este, éjszaka is sugározzák ki magukból a meleget.

A kavicsot más anyagokkal is variálhatjuk, fenyőkéreggel például, amivel érdekes kontrasztokat

is alkothatnak a növények és a környező kerti tárgyak között. A színeket így is erősebbé lehet tenni, optikailag sokat változtat.

Nagy előnye még a megfelelően kialakított kavicskerteknek, hogy a csapadékot is elvezetik, így a kert többi részét nem árasztja el a hirtelen lezúduló víz.

A kavics- és kőkeretek kialakítása érdekes és izgalmas feladat és ha jól dolgoznak, akkor egy különleges, viszonylag ritka kerttel lesznek gazdagabbak.

Bujtás Anikó

Őszi teendők a kertben: hasznosítsuk, amit lehet!

Az elmúlt években az őszi rendre kissé megkésvé érkezett, és szinte átmenet nélkül fordult át télbe. Az előrelátó kerttulajdonos már csak ezért sem halogat tavaszig – közvetlenül lombhullás után rendbe teszi portáját.

Amíg még zöldell a kert, és a növényeknek szükségük van vízutánpótlásra, a gyepet, a virágágyást, és az esetlegesen még termő konyhakerti növényeket ugyanúgy gondozzuk, mint korábban. Amikor viszont végérvényesen beköszönt a hidegebb idő, célszerű minél előbb elkezdni az őszi munkákat.

AMIT MUSZÁJ MEGCSINÁLNI Az egyik legidőigényesebb – és valljuk be, nem éppen a legkedveltebb – kerti munka az elszáradt föld feletti, és esetenként a föld alatti növényi részek összegyűjtése. Ha ezt nem tesszük meg, azzal az áttelelő kártevők nagyobb arányú tavaszi megjelenését segíthetjük elő. Ezzel egyidejűleg a lombhullató díszcserjék és fák elszáradt gallyairól, ágairól se feledkezzünk meg.

EGYSZERŰ FAGYVÉDELEM Jó előre gondoljunk a tavasszal vagy ősszel elültetett, még fagyérzékeny, sekély gyökérrendszerrel rendelkező fiatal díszcserjéink és fáink fagyvédelmére. Az elmúlt tél a tartósan mínusz 20 fok körüli hőmérsékleti értékeivel a legtöbb házikertben drasztikus pusztítást végzett. A mérsékelt fagyűrő és a frissen ültetett növények nagyobb része nem tudta átvészelni ezt a

Jó tudni!

A komposztálás során a lebomlás akkor lesz a legintenzívebb, ha a szén-nitrogén aránya közelít a 25:1-hez. Nitrogénben a zöld növényi maradványok gazdagok, míg általában a barna színű részeknek – ágak, gallyak, szalma, fűrészpor – a széntartalma magas.

hideget, ráadásul a kerttulajdonosok nem is számítottak ilyen zimankóra. A kemény mínuszok elleni védekezés legegyszerűbb és legolcsóbb módja, ha a növények töve körül, a gyökérzóna szélességében legalább 20-30 cm vastagságú lombsátrat emelünk. Ez ugyan az eső és a hó terhe alatt tömörödni fog, de így is nagyszerűen szigetel, ráadásul a nedvességet is segít megtartani a gyökérzónában. Ez utóbbi az anyagcsere-folyamataikat télen sem szüneteltető, folyamatosan párologtató örökzöldek számára a túlélés előfeltétele.

KOMPOSZTÁLJUNK! Ahol nagyobb tömegű falevél, konyhakerti növényi maradvány, illetve konyhai hulladék gyűlik össze, hasznosítsuk komposztálással. Az ágak, gallyak ugyan nehezebben kezelhetők, de ha felaprítjuk, ugyanúgy lebomlanak, ráadásul levegősebbé teszik a komposztközéget. Tilos a komposztba olajat, húsmaradékot, csontot, építési faanyagot, vegyszerrel kezelt fát, fémeket, üveget, övet, műanyagot, hamut tenni.

Komposztálással kiváló minőségű táptalajt nyerhetünk: ez az érett, humuszos, morzsalékos föld nagyszerűen alkalmas a későbbiek során mindennemű kerti felhasználásra. Így nemcsak környezetbarát módon kezeljük a hulladékot, nem szennyezzük a légkört, de a későbbiek során palántázáshoz, ültetéshez nem kell drága, bizonytalan minőségű, netán vegyszer maradványos bolti virágföldet vásárolnunk. A növényi részek lebomlását mikroszervezetek (baktériumok, gombák), rovarok, földigiliszták végzik, illetve segítik elő. Mindannyian kizárólag optimális nedvességtartalmú és megfelelő hőmérsékletű közegben végzik tevékenységüket, ez viszont a szélnek és a nap-sütésnek kitett eszközökben nehezebben tartható fenn folyamatosan. Ha túl magas a belső hőmérséklet, ha a komposztközéget átfagy, vagy ha kiszárad, a mikroszervezetek elpusztulnak, a rovarok és a földigiliszták elköltöznek. A végeredmény: száraz, korhadt, rossz minőségű maradványhalmaz lehet.

– Munkatársunktól –

RÁGCSÁLÓIRTÁS MESTERFOKON

PROTECT® rágcsálóirtó pép

Patkányok és egerek által rendkívül kedvelt, friss íze, pép állaga és bromadiolon véralvadásgátló hatóanyaga lehetővé teszi az óvatos kártevők gyors és biztos kiirtását. A rágcsálóirtó szer keserű anyagot tartalmaz, amely segít megelőzni a készítmény véletlen emberi fogyasztását.

- akár már egyszeri fogyasztás után is hat
- késleltetett hatása miatt a rágcsálók gyanútlanul fogyasztják a csalétket
- egyszerűen alkalmazható

IRT TRIO

TÖKÉLETESEN
KÁRTEVŐMENTESEN®

KERESSE A GAZDABOLTOKBAN!

MŰANYAG SZERELVÉNYEK

Használja szerelvényeinket irtószerek biztonságos kihelyezésére és előzze meg, hogy az irtószerhez illetéktelenek hozzáférjenek (gyermek, kutya, macska).

Az egér és patkány fogó csapda erős rugójának köszönhetően az állat nem szenved. Könnyen felhúzható, többször használható eszköz.

PARAFFINOS RÁGCSÁLÓIRTÓ BLOKK

Azonnal használható, kimagasló hatékonyságú egér és patkányirtó blokk, brodifakum hatóanyaggal.

A szer az elfogyasztása után 4-6 nappal fejti ki hatását, így minden rágcsáló fogyaszt belőle.

19
éve

PROFESSZIONÁLIS
KÁRTEVŐMENTESÍTÉS
ORSZÁGSZERTE

Termékértékesítés:
Irtó Trió Kft.
+36 30 334 5025
ertekesites07@irtotrio.hu

Szolgáltatás megrendelés:
szervezes@irtotrio.hu +36 30 641 0590

www.irtotrio.hu